

Analiza poslovanja brodarske kompanije

Njavro, Hrvoje

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Dubrovnik / Sveučilište u Dubrovniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:155:561207>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-23**

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
UNIVERSITY OF DUBROVNIK

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Dubrovnik](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

**SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
POMORSKI ODJEL
PREDDIPLOMSKI STUDIJ NAUTIKA**

HRVOJE NJAVRO

ANALIZA POSLOVANJA BRODARSKE KOMPANIJE

ZAVRŠNI RAD

Dubrovnik, 2023.

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
POMORSKI ODJEL
PREDDIPLOMSKI STUDIJ NAUTIKA

ANALIZA POSLOVANJA BRODARSKE KOMPANIJE

ANALYSIS OF THE BUSINESS OF THE SHIPPING
COMPANY
ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Ekonomika brodarstva

Mentor: Marija Bečić

Podkomentor: Ivan Jelčić

Student: Hrvoje Njavro

Studijski program: Preddiplomski studij Nautika

JMBAG: 0275072516

Dubrovnik, 2023.

Republika Hrvatska
SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
POMORSKI ODJEL
Preddiplomski studij: Nautika

Ur. broj:

Dubrovnik, 2023. god.

Kolegij: Ekonomika brodarstva

Mentor: Marija Bečić

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA

Pristupnik: HRVOJE NJAVRO

Zadatak: ANALIZA POSLOVANJA BRODARSKE KOMPANIJE

Zadatak treba sadržavati:

1. Uvod
2. Financijski izvještaji i analiza poslovanja
3. Analiza poslovanja kompanije MSC Cruises

Osnovna literatura:

Zadatak uručen pristupniku.:

Rok za predaju završnog rada:

Mentor:

Marija Bečić

Pročelnik pomorskog odjela:

Srđan Vujičić

IZJAVA

S punom odgovornošću izjavljujem da sam završni rad izradio samostalno, služeći se navedenim izvorima podataka i uz stručno vodstvo mentora

Hrvoje Njavro

Potpis

SAŽETAK

Cilj svake kompanije je uspješno poslovanje. Da bi kompanija znali da li ostvaruje postavljene ciljeve i uspješno posluje mora kontinuirano analizirati rezultate svog poslovanja. Za navedeno su joj temelj financijski izvještaji koji, osim kompaniji, tako i svim drugim zainteresiranim, pružaju podatke o kompaniji, o njegovoj imovini, prihodima, rashodima, obvezama, novčanim tijekovima itd. Primjenom različitih instrumenata i postupaka iz financijskih izvještaja se dobivaju podaci koji ukazuju na uspješno ili neuspješno poslovanje poduzeća. Kako je tema ovog rada „Analiza poslovanja broderske kompanije“ isto će biti predstavljeno u nastavku rada uz analizu poslovanja broderske kompanije MSC Cruises.

Ključne riječi: poslovanje, analiza, broderska kompanija, MSC Cruises

ABSTRACT

The goal of every company is successful business. In order for the company to know whether it is achieving its goals and operating successfully, it must continuously analyze the results of its operations. The basis for the above is the financial statements, which, in addition to the company, as well as to all other interested parties, provide information about the company, its assets, income, expenses, liabilities, cash flows, etc. By applying various instruments and procedures, financial statements provide data that indicate on the successful or unsuccessful operation of the company. As the topic of this work is "Analysis of the business of the shipping company", the same will be presented in the continuation of the work along with the analysis of the business of the shipping company MSC Cruises.

Keywords: business, analysis, shipping company, MSC Cruises

.

SADRŽAJ:

1.	UVOD.....	1
1.1.	Predmet i cilj rada	1
1.2.	Izvori podataka i metode prikupljanja.....	1
1.3.	Struktura i sadržaj rada.....	1
2.	FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I ANALIZA POSLOVANJA	3
2.1.	Bilanca.....	3
2.2.	Račun dobiti i gubitka	4
2.3.	Izvještaj o novčanim tokovima	4
2.4.	Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice)	5
2.5.	Bilješke uz financijske izvještaje	5
2.6.	Postupci i metode analize poslovanja.....	6
2.6.1.	Horizontalna analiza	6
2.6.2.	Vertikalna analiza	7
2.6.3.	Pokazatelji likvidnosti.....	7
2.6.4.	Pokazatelji zaduženosti.....	8
2.6.5.	Pokazatelji aktivnosti.....	8
2.6.6.	Pokazatelji profitabilnosti	9
2.6.7.	Pokazatelji investiranja	9
3.	ANALIZA POSLOVANJA KOMPANIJE MSC CRUISES	10
3.1.	O kompaniji.....	10
3.2.	Globalna pandemija Covid-19 i utjecaj na industriju krstarenja.....	15
3.3.	Poslovanje kompanije MSC Cruises	18
4.	ZAKLJUČAK	26
	LITERATURA	27
	POPIS SLIKA	29
	POPIS SHEMA.....	29
	POPIS GRAFIKONA	29
	POPIS TABLICA	30

1. UVOD

Financijski izvještaji kompanije pružaju različite podatke o kompaniji, o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima, odnosno financijskom rezultatu. Osim što iz financijskih izvještaja kompanija dobiva podatke o ispunjavanju svojih ciljeva, a koji su onda temelj za donošenje poslovnih odluka i ažuriranje strategija poslovanja, navedene podatke koriste i drugi poduzetnici, investitori, banke itd. kojima su potrebni podaci iz financijskih izvještaja kako bi mogli donijeti važne poslovne odluke i identificirati poslovne prilike. Dakle, uspješnost poslovanja određene kompanije dobiva se iz podataka sadržanih u financijskim izvještajima kompanije. Upravo je tema ovog rada analiza poslovanja broderske kompanije, te će isto biti predstavljeno i na konkretnom primjeru broderske kompanije MSC Cruises.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet rada su broderske kompanije. Cilj rada je predstaviti i na konkretnoj kompaniji primijeniti, analizu poslovanja broderske kompanije.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

U radu će se sekundarna teorijska istraživanja provoditi korištenjem sekundarnih izvora podataka, odnosno knjiga i stručnih članaka vezanih uz predmet rada, kao i raznih publikacija na Internetu.

U izradi rada koristit će se znanstvene induktivne i deduktivne metode, metode deskripcije i kompilacije. Na temelju analize pojedinačnih činjenica indukcijom će se izvoditi zaključci o općim sudovima, odnosno deduktivnim metodama izvodit će se opći zaključci i pojedinačni zaključci iz općih sudova. Za opisivanje činjenica koristit će se metoda deskripcije, te će se koristiti metoda kompilacije pri preuzimanju zapažanja, stavova, zaključaka i znanja drugih.

1.3. Struktura i sadržaj rada

Završni rad se sastoji od četiri poglavlja.

Prvo poglavlje je uvod, u kojem se upoznaje s temom i ciljevima rada, metodom istraživanja te strukturom i sadržajem rada.

U drugom poglavlju predstavljene su financijski izvještaji i postupci i metode koje se koriste u analizi poslovanja.

Treće poglavlje predstavlja kompaniju MSC Cruises i analizu poslovanja kompanije MSC Cruises.

Četvrto, zaključno poglavlje, sažima temu ovog rada.

.

2. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I ANALIZA POSLOVANJA

Financijski izvještaji pružaju uvid u stvarno stanje i poslovanje kompanije jer daju podatke o imovini, obvezama, kapitalu, prihodima i rashodima (financijskim rezultatima) i novčanim tokovima kompanije. Omogućuju uvid u stvarno stanje i poslovanje kompanije, a analiza financijskih izvještaja najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja budući da se iz različitih pokazatelja izračunatih na temelju podataka iz financijskih izvještaja može zaključiti da li kompanija dobro posluje, da li je likvidna, kolika je zaduženost i da li je poslovanje ekonomično, rentabilno te, u konačnici, profitabilno.

Zakonske regulative u svim državama svijeta propisuju temeljne financijske izvještaje koji služe kao temelj za analizu poslovanja poduzeća. Hrvatska, kao punopravna članica Europske unije, ima usklađeno zakonodavstvo sa zakonodavstvom Europske unije i u Republici Hrvatskoj su Zakonom o računovodstvu propisani temeljni financijski izvještaji, a to su:¹

1. bilanca – izvještaj o financijskom položaju,
2. račun dobiti i gubitka,
3. izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
4. izvještaj o novčanim tokovima,
5. izvještaj o promjenama kapitala,
6. bilješke uz financijske izvještaje.

2.1. Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj koji prikazuje podatke na određeni datum, a ne za određeno razdoblje. Trgovačka društva dužna su izraditi bilancu na kraju svake poslovne godine, koja se uglavnom poklapa s kalendarskom godinom. Bilanca se sastoji od aktive i pasive. U aktivi je prikazana imovina poduzeća, dok pasiva prikazuje izvor imovine koji može biti vlastiti kapital i obveze. Imovina uključuje potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital, dugotrajnu imovinu (nematerijalna imovina, materijalna imovina i financijska imovina, potraživanja i odgođena porezna imovina), kratkotrajna imovina (uključujući zalihe, potraživanja, financijsku imovinu, novac u banci i blagajni), plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi. U pasivi se evidentiraju kapital i rezerve (temeljni kapital, kapitalne rezerve, rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti, zadržana dobit ili

---

¹ Zakon o računovodstvu, Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, URL: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> (10.02.2023.)

preneseni gubitak, dobit ili gubitak poslovne godine, manjinski interes), rezerviranja, dugoročne obveze, kratkoročne obveze, odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja). Aktiva i pasiva moraju biti uravnotežene, jednake, odnosno aktiva mora biti jednaka pasivi, što znači da imovina mora biti u ravnoteži sa glavnicom i obvezama.

2.2. Račun dobiti i gubitka

Financijski izvještaj – račun dobiti i gubitka (engl. *Profit and loss statement*) odnosi se na financijski izvještaj koji sažima prihode, troškove i rashode nastale tijekom određenog razdoblja, obično kvartala ili fiskalne godine. Podaci u računu dobiti i gubitka pružaju informacije o sposobnosti ili nemogućnosti tvrtke da generira profit povećanjem prihoda, smanjenjem troškova ili oboje. Menadžeri poduzeća i investitori koriste ovaj financijski izvještaj za analizu financijskog zdravlja poduzeća.²

Dakle, financijski izvještaj o dobiti i gubitku je financijski izvještaj koji sažima prihode, troškove i rashode nastale tijekom određenog razdoblja. Račun dobiti i gubitka je jedno od tri financijska izvješća koje svaka javna tvrtka izdaje tromjesečno i godišnje, zajedno sa bilancom i izvješćem o novčanim tokovima. Kada se koriste zajedno, račun dobiti i gubitka, bilanca i izvještaj o novčanim tokovima daju detaljan uvid u ukupnu financijsku uspješnost tvrtke. Izvještaji se sastavljaju prema gotovinskoj metodi ili metodi obračuna. Važno je usporediti izvještaje o dobiti i gubitku iz različitih razdoblja jer sve promjene tijekom vremena postaju značajnije od samih brojeva.³

2.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima je financijsko izvješće koje pruža zbirne podatke o svim novčanim priljevima koje poduzeće ostvaruje od svojih tekućih aktivnosti i vanjskih izvora ulaganja. Također uključuje sve novčane odljeve koje se koriste za poslovne aktivnosti i ulaganja tijekom određenog razdoblja. Financijska izvješća tvrtke nude investitorima i analitičarima portret svih transakcija koje prolaze kroz tvrtku, pri čemu svaka transakcija doprinosi njenom uspjehu. Vjeruje se da je izvješće o novčanim tokovima najintuitivnije od

---

² Fernando, J.: Profit and Loss Statement Meaning, Importance, Types, and Examples, Investopedia, 2022., URL: <https://www.investopedia.com/terms/p/plstatement.asp> (10.02.2023.)

³ Ibid

svih financijskih izvješća jer prati gotovinu koju je poduzeće ostvarilo na tri glavna načina: kroz poslovanje, ulaganja i financiranje. Zbroj ova tri segmenta naziva se neto novčani tok.⁴

Dvije su metode sastavljanja izvještaja o novčanom tijeku, direktna i indirektna. U direktnoj metodi se prikazuju bruto novčani primici i bruto novčani izdaci novca posebno za svaku aktivnost (poslovnu, investicijsku, financijsku). Indirektna metoda prikazuje novčani tok od poslovnih aktivnosti kao usklađenje dobiti ili gubitka za nenovčane rashode i nenovčane prihode te promjene u kratkotrajnoj imovini (osim novca i novčanih ekvivalenata) i kratkoročnim obvezama.

2.4. Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice)

Izvještaj o promjeni kapitala prikazuje smanjenje ili povećanje glavnice koje se dogodilo između dva datuma bilance, najčešće između tekuće i prethodne godine. Izvještaj o promjeni glavnice prikazuje promjene kapitala koje su nastale na svim dijelovima kapitala. Promjene u glavnici mogu biti višestruke, ali kvaliteta tih promjena nije ista.⁵

U izvještaju o promjenama kapitala (glavnice) se daju informacije o politici raspodjele zarada na dio koji se isplaćuje vlasnicima i dio koji ostaje u poduzeću (zadržana dobit). U bilanci poduzeća na strani pasive iskazuje se stanje glavnice koja predstavlja neto vrijednost imovine. Budući da u razdoblju od početka (01.01.) do kraja obračunskog razdoblja (31.12.) nastaju poslovni događaji koji uzrokuju povećanje i smanjenje salda kapitala, investitore zanima koji su događaji uzrokovali promjene komponenata kapitala, a upravo to prikazuje izvještaj o promjenama glavnice.⁶

2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanom toku nalaze se u bilješkama uz financijske izvještaje. Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja i njihova su dopuna, a izrađuju se na temelju sastavljenih izvještaja i sadrže:⁷

- osnovne podatke o poduzeću – puni naziv, adresu, djelatnost, ime odgovorne osobe i

---

⁴ Hayes, A.: Cash Flow Statement: How to Read and Understand It, Investopedia, 2022., URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/cashflowstatement.asp> (10.02.2022.)

⁵ Zakon o računovodstvu, op.cit.

⁶ Ibid

⁷ Ibid

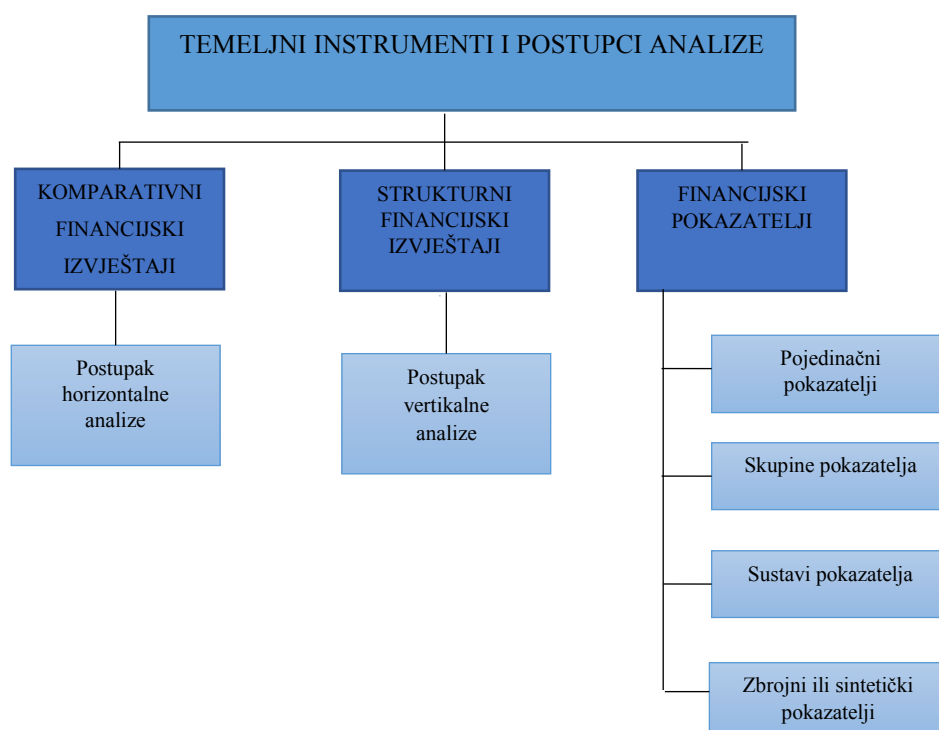
ostale detalje vezane za poduzeće,

- značajne računovodstvene politike i
- pojašnjenja pojedinih pozicija financijskih izvještaja.

2.6. Postupci i metode analize poslovanja

Brojni su postupci i metode koje se koriste u financijskoj analizi poslovanja poduzeća, a shema 1. prikazuje klasifikaciju temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja.

Shema 1.: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor.: Žager, K. et.al.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, 2008., str. 224.

2.6.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza primjenjuje se pri ocjeni trendova u poslovnim knjigama tijekom nekoliko godina. Pokušava vidjeti promjenjive trendove i dinamiku pojedinačnih pozicija u

temeljnim financijskim izvještajima. Prosuditi je li poslovanje promatranog poduzeća uspješno i sigurno na temelju promatranja ovih promjena.⁸

Za horizontalnu analizu potrebno je odrediti baznu godinu, te svakoj stavci analiziranoj u toj godini dodati ponder 100, a zatim se stavke u ostalim godinama predstavljaju postotnim vrijednostima u odnosu na baznu godinu. Horizontalna analiza također označava smjer i količinu promjena. Osim što pokazuje poboljšavaju li se uvjeti ili pogoršavaju tijekom vremena, analiza presjeka pomaže u procjeni uspjeha budućih operacija, kao i u procjeni značaja promjena koje su izražene relativnim brojevima.

2.6.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza se koristi za otkrivanje unutarnje strukture društva. Odnosi se na odnos između stavki u računu dobiti i gubitka i prihoda. Prikazuje sastav imovine koja stvara prihod i sastav izvora kapitala, bilo kroz kratkoročne ili dugoročne obveze ili izvore kapitala. Osim što omogućuju takve interne procjene, rezultati vertikalne analize koriste se za daljnju procjenu relativnog položaja poduzeća u industriji.⁹

2.6.3. Pokazatelji likvidnosti

Procjena sposobnosti poduzeća da udovolji kratkoročnim obvezama se vrši pomoću pokazatelja likvidnosti, a najčešće korišteni pokazatelji likvidnosti su:¹⁰

- koeficijent tekuće likvidnosti koji mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze,
- koeficijent ubrzane likvidnosti koji se koristi za procjenu da li poduzeće može udovoljiti svojim kratkoročnim obvezama upotrebom svoje najlikvidnije imovine,
- koeficijent financijske stabilnosti stavlja u omjer dugotrajnu imovinu poduzeća sa njegovim kapitalom i dugoročnim obvezama i vrijednost koeficijenta bi trebala biti manja od jedan jer se iz dijela dugoročnih izvora treba financirati ne samo dugotrajna već i kratkotrajna imovina tako da je smanjenje ovog koeficijenta pozitivna tendencija.

---

⁸ Belak, V.: Menadžersko računovodstvo, RRiF plus, Zagreb, 1995., str. 122.

⁹ Belak, V., op.cit.

¹⁰ Žager, K. et.al.: Analiza financijskih izvještaja, Masmmedia, Zagreb, 2008., str. 243-254.

2.6.4. Pokazatelji zaduženosti

Procjena financijskog rizika poduzeća se vrši pomoću pokazatelja zaduženosti jer navedeni pokazatelji mjere stupanj zaduženosti poduzeća, a najčešće korišteni pokazatelji su:¹¹

- pokazatelj zaduženosti koji pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, a što je manji, niži je financijski rizik,
- pokazatelj vlastitog financiranja koji pokazuje u kojem omjeru sudjeluje vlastito financiranje u poslovanju poduzeća,
- pokazatelj financiranja koji ukazuje na rizičnost ulaganja promatranog poduzeća,
- pokazatelj pokrića kamata koji pokazuje dinamičku zaduženost poduzeća,
- faktor zaduženosti koji ukazuje na to u kojoj mjeri poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno pokazuje koji postotak imovine poduzeća je nabavljen zaduživanjem.

2.6.5. Pokazatelji aktivnosti

Efikasnost upotrebe resursa u poduzeću mjeri se pokazateljima aktivnosti, a najčešće korišteni pokazatelji aktivnosti su:¹²

- pokazatelj obrta ukupne imovine kojim se mjeri učinkovitost upotrebe kapitala u ostvarivanju prihoda,
- pokazatelj obrta potraživanja koji pokazuje naplatu potraživanja, odnosno pokazuje koliko puta godišnje se potraživanja naplate, odnosno pretvore u novac,
- trajanje naplate potraživanja koji ukazuje na vrijeme trajanje naplate potraživanja i veći koeficijent ukazuje na kraće trajanje naplate potraživanja, odnosno bržu naplatu,
- pokazatelj obrta zaliha pokazuje koliko puta godišnje poduzeće okrene prosječne zalihe.

---

¹¹ Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 4.-6, URL: <https://www.scribd.com/document/132655142/Primjena-Analize-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Kljucnih-Financijskih-Pokazatelja> (13.02.2023.)

¹² Vukoja, B., op.cit., str. 10-13.

2.6.6. Pokazatelji profitabilnosti

Vežu i odnos profita s prihodima iz prodaje i investicijama pokazuju pokazatelji profitabilnosti. Ukupno promatrani, oni pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća, mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu i u tom kontekstu, uobičajeno se razmatraju pokazatelji neto i bruto marže, profita, rentabilnost ukupne imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE).

Veća vrijednost bruto marže profita pokazuje da je poduzeće uspješnije u ostvarivanju zarade. Najprecizniji pokazatelj konačnih učinaka realiziranih poslova i pokazatelj koliki postotak prihoda ostaje u vidu dobiti kojom se može slobodno raspolagati je neto marža profita. Pokazatelj rentabilnosti ukupne imovine pokazuje koliko je poduzeće ukupno zaradilo na svaki euro imovine dok pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jedinicu vlastitog kapitala.¹³

2.6.7. Pokazatelji investiranja

Uspješnost ulaganja u (obične) dionice poduzeća mjeri se pomoću pokazatelja investiranja. Uz podatke iz financijskih izvještaja, da bi se izračunali pokazatelji investiranja, potrebni su i podaci o dionicama, posebno o broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti. Najznačajniji pokazatelji investiranja su dobit po dionici (EPS), dividenda po dionici (DPS), odnos isplate dividendi (DPR), odnos cijene i dobiti po dionici (P/E), ukupna rentabilnost dionice i dividendna rentabilnost dionice.¹⁴

---

¹³ Vukoja, B., op.cit.

¹⁴ Ibid

3. ANALIZA POSLOVANJA KOMPANIJE MSC CRUISES

3.1. O kompaniji

MSC Cruises je treća najveća kompanija za krstarenja te je lider u Europi, Južnoj Americi, regiji Zaljeva i Južnoj Africi. Također su najbrže rastući globalni brend krstarenja sa snažnom prisutnošću na tržištu Kariba, Sjeverne Amerike i Dalekog istoka. Sa sjedištem u Ženevi u Švicarskoj, dio su MSC Grupe, vodećeg privatnog brodarskog i logističkog konglomerata sa sjedištem u Švicarskoj sa više od 300 godina pomorske baštine. Zapošljavaju više od 30.000 zaposlenika diljem svijeta i prodaju krstarenja u mnogim zemljama diljem svijeta.¹⁵

Slika 1.: Brod kompanije MSC Cruises

Izvor: MSC Cruises: Our company, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/About-MS-C.aspx> (15.02.2023.)

Povijest kompanije počinje prije više od 300 godina, sa pomorskom obitelji Aponte iz Sorrenta u Italiji. Nadovezujući se na iskustvo i stručnost stečenu tijekom stoljeća, ova obitelj brodovlasnika i kapetana osnovala je MSC Cruises, sada najveću privatnu tvrtku za krstarenja po svijetu, a povijesni razvoj kompanije je bio slijedeći:¹⁶

- 1675. godina – prvi zapis o uključenosti obitelji Aponte u pomorskom prijevozu do i iz Napulja,
- 1970. godina – Gianluigi Aponte osniva tvrtku Mediterranean Shipping Company kupnjom jednog broda. MSC je od tada izrastao i postao svjetski lider u globalnom kontejnerskom prijevozu s preko 560 brodova,

¹⁵ MSC Cruises: Our company, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/About-MS-C.aspx> (15.02.2023.)

¹⁶ Ibid

- 2003. – 2013. godina – početak investicijskog programa vrijednog 5,5 milijardi eura za izgradnju najmodernije svjetske flote za krstarenja,
- 2014. godina – pokrenuli su ambiciozan investicijski plan od 5,1 milijardu eura koji uključuje narudžbu do sedam novih brodova i program Renaissance za povećanje četiri postojeća broda flote MSC krstarenja,
- 2017. – 2018. godina – konsolidirali su svoj drugi plan proširenja flote s narudžbama za dva dodatna Seaside broda i peti brod Meraviglia, čime ukupna investicija za razdoblje 2014. – 2026. godine iznosi 11,6 milijardi eura,
- 2019. godina – flota MSC Cruises nastavlja rasti isporukom MSC Bellissima i MSC Grandiosa. Ocean Cay MSC Marine Reserve prima svoje prve goste.

Slika 2.: Brodovi iz flote MSC Cruises

Izvor: MSC Cruises: Our company, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/About-MS-C.aspx> (15.02.2023.)

MSC Cruises želi svojim klijentima da otkriju svijet u apsolutnom stilu, udobnosti i sigurnosti. Zato stalno proširuju i poboljšavaju svoju flotu, ne samo kako bi klijentima pružili veći izbor odredišta, već i kako bi im ponudili nevjerojatno vrhunsko iskustvo krstarenja kamo god krenuli. MSC Cruises ima modernu flotu plovila, a trenutno navedeno uključuje:¹⁷

- MSC World Europa – prvi MSC brod svjetske klase koji predstavlja potpuno novu, revolucionarnu platformu koja objedinjuje inovativne tehnologije i prve dizajnerske značajke u industriji, uključujući svoj jedinstveni Y-oblik. MSC World Europa isporučen u studenom 2022. prvi je brod na LNG u floti MSC Cruisesa i ekološki najnapredniji do sada,

¹⁷ MSC Cruises, op.cit.

Slika 3.: MSC World Europa

Izvor: MSC Cruises: MSC World Europa, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Discover-MSC/Cruise-Ships/MS-C-World-Europa.aspx> (15.02.2023.)

- MSC Virtuosa – jedan od ekološki najnaprednijih brodova u floti, isporučen u veljači 2021. godine. S ukupnim kapacitetom od 6334 putnika, ovo je najveći brod u globalnoj floti MSC Cruises,
- MSC Grandiosa – sestrinski brod MSC Virtuosa, iz klase Meraviglia Plus, nabavljen u studenom 2019. godine,
- MSC Meraviglia i MSC Bellissima – manji sestrinski brodovi, nabavljeni 2017. i 2019. godine,
- MSC Euribia – na LNG, pridružit će se floti u 2023. godini,
- MSC Seaside (2017.) i MSC Seaview (2018.) – spajaju unutarnje i vanjske prostore kako bi goste povezali s morem, s kapacitetom za više od 5000 putnika,
- MSC Seaside EVO – dva broda koja predstavljaju daljnje unaprjeđenje, s kapacitetom od 5.632 gostiju. MSC Seashore je isporučen u 2021. godini, a sestrinski brod MSC Seascope u prosincu 2022. godine,

- četiri broda klase Fantasia – MSC Preziosa (2013.), MSC Divina (2012.), MSC Splendida (2009.) i MSC Fantasia (2008.) – su veliki i moderni brodovi. MSC Preziosa i MSC Divina mogu primiti 4345 gostiju dok MSC Splendida i MSC Fantasia mogu primiti 4363 gostiju,

Slika 4.: MSC Fantasia

Izvor: MSC Cruises: Our cruise ships, URL: <https://www.msccruises.ie/our-cruises/ships> (15.02.2023.)

- brodovi klase Musica MSC Magnifica (2010.), MSC Poesia (2008.), MSC Orchestra (2007.) i MSC Musica (2006.) prevoze svaki po 3000 gostiju,
- flotu upotpunjuju brodovi klase Lirica – MSC Sinfonia (2005.), MSC Armonia (2004.), MSC Opera (2004.) i MSC Lirica (2003), svaki od njih može primiti 2000 gostiju.

Predviđa se da će flota narasti na 23 broda za krstarenje do 2025. godine, sa opcijom za šest narudžbi brodova do 2030. godine.

Destinacije MSC Cruise-a prikazane su na slici 5.

Slika 5.: Destinacije MSC Cruise-a

Izvor: MSC Cruises, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Cruise-Destinations/Mediterranean.aspx> (15.02.2023.)

Kao što se može vidjeti na slici 5., destinacije MSC Cruises-a se nalaze u cijelom svijetu:¹⁸

- Mediteran – krstarenje Mediteranom s MSC Cruises znači doći nadomak kultura, tradicija i spomenika koji su stoljećima obogaćivali obale Mediterana,
- Sjeverna Europa – od Britanskog otočja do Skandinavije, preko baltičkih država, radi se o izuzetnom putovanju koje nudi zanimljive i neobične itinerere za istraživanje nekih od najudaljenijih i nezagađenih područja planeta, gdje je priroda u svom punom sjaju,
- Karibi i Antili – krstarenje do jedne od najljepših i najfascinantnijih destinacija, san za svakog turista koji se želi opustiti u veličanstvenom okruženju dugih bijelih pješčanih plaža, palmi, egzotičnog voća, koraljnih grebena,
- Dubai, Abu Dhabi & Quatar – destinacija dočarava orijentalnu fascinaciju, tirkizne morske krajolike i topli pustinjski pijesak. Tamo gdje je nekada bila samo pustinja, danas se nalaze najviše zgrade na svijetu, najluksuzniji hoteli i najsmjelija arhitektura koja koegzistira s povijesnim palačama i ostacima duge i bogate arapske povijesti,
- Južna Amerika – to je zemlja sambe i tanga, kontinent na kojem se još uvijek može osjetiti atmosfera izgubljenog svijeta,

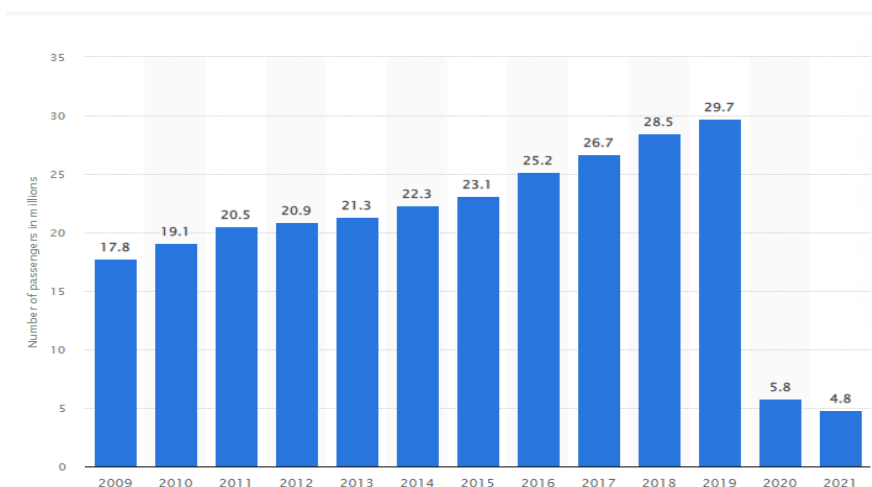
¹⁸ MSC Cruises: Destinations, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Cruise-Destinations/> (15.02.2023.)

- Južna Afrika – plaže Indijskog oceana s jedne strane, pustinje koje se protežu prema Atlantiku s druge strane. Zemlja kontrasta, najjužniji dio Afrike nudi iskustvo putovanja koje je jedinstveno, gdje priroda vlada svojim krajolicima koji oduzimaju dah, od vulkana do divovskih grebena glatke, tamne granitne stijene, mekog neba i laguna lebdeći u vremenu. To je pozadina života na ovom velikom kontinentu,
- Azija – zahvaljujući MSC Cruise, Daleki istok nikada nije bio tako blizu. Od diskretne elegancije Japana do industrijske Kine, preko visoko-tehnološke Republike Koreje. Azija nudi putovanje kroz drevne kulture kako bi se otkrila njihova umjetnost, povijest i tradicija, ali i njihova današnja vitalnost,
- Bermuda, Kanada & Nova Engleska – destinacije koje ne treba predstavljati, a MSC krstarenjima će se upoznati njihova srž, posjetiti mjesta gdje su ti narodi napravili svoje prve korake,
- Egipat, Crveno more & Saudijska Arabija – putovanja uključuju isplovljavanje iz luka Jeddah, Safaga ili Sokhna, krstarenje Bliskim istokom kroz osunčane vode Crvenog mora kako bi se bolje otkrila Saudijska Arabija, Egipat i Jordan.

3.2. Globalna pandemija Covid-19 i utjecaj na industriju krstarenja

Godinama je industrija krstarenja bila u procvatu te je 2019. godina završila sa više od 29,7 milijuna putnika. Kretanje broja putnika na oceanskih krstarenjima diljem svijeta od 2009. do 2021. godine je prikazan grafikonom 1.

Grafikon 1.: Kretanje broja putnika na oceanskim krstarenjima diljem svijeta od 2009. do 2021. godine (u milijunima)

Izvor: Statista: Number of ocean cruise passengers worldwide from 2009 to 2021 (in millions), URL: <https://www.statista.com/statistics/385445/number-of-passengers-of-the-cruise-industry-worldwide/> (17.02.2023.)

Predviđalo se da će u 2020. godini više od 32 milijuna putnika ići na krstarenje, ali onda je došao Covid-19 i promijenio trend u industriji krstarenja. Industrija krstarenja je bila najbrže rastući segment turističke industrije, međutim također i dio turističke industrije među najteže pogođenim pandemijom. Pandemija Covid-19 potpuno je uništila industriju krstarenja. Na početku epidemije brodovima za krstarenje je bilo onemogućeno pristajanje u mnogim lukama, stvarajući žarišta zaraze koje su mediji prozivali „plutajućim petrijevim zdjelicama“ i ostavljajući desetke tisuća putnika i osoblja na cjedilu. Od tada su zatvaranje granica, socijalno distanciranje i manjak putovanja u inozemstvo pogoršali situaciju u ovoj industriji koja je vrijedna 150 milijardi US\$.¹⁹

Tijekom posljednjeg desetljeća, a kao što se može vidjeti i na grafikonu 1., zabilježen je veliki porast broja putnika na krstarenjima. U 2009. godini je bilo 17,8 milijuna putnika na oceanskim krstarenjima. Taj se broj povećavao iz godine u godinu dosegnuvši 19,1 milijun u 2010. godini, 20,5 milijuna u 2011. godini i 20,9 milijuna u 2012. godini. Do 2019. godine broj putnika porastao je na gotovo 30 milijuna. Rezultat ove rastuće potražnje je industrija s više od 50 linija za kružna putovanja i 270 brodova. Tri najveće kompanije za krstarenja Carnival Corporation & PLC, Royal Caribbean Group i Norwegian Cruise Line ostvarile su zajedničke prihode od 34,2 milijarde US\$ u 2018. godini. Međutim, možda još indikativniji pokazatelj zdravlja industrije bila je njihova cijena dionica koja je na početku 2020. godine iznosila 134,55 US\$, 58,79 US\$ i 51,35 US\$.²⁰

Dakle, sve do nedavno, industrija krstarenja je bio najbrže rastući sektor turističke industrije, sa porastom potražnje za 20,5% samo u posljednjih pet godina. Međutim, početkom 2020. godine se trend promijenio. Dana 3. veljače 2020. godine, puno prije prvog zatvaranja Ujedinjenog Kraljevstva, prijavljena je epidemija Covid-19 na brodu za krstarenje Diamond Princess registriranom u Velikoj Britaniji. Tijekom sljedećeg mjeseca 700 ljudi na kruzaru bilo je pozitivno na koronavirus, a devet ih je umrlo. Ta velika epidemija, zajedno s brojnim brodovima koji su prijavili veliki broj pozitivnih slučajeva, prouzročila je ogromnu štetu reputaciji, a industrija se od tada negativno povezuje s pandemijom. Od prvog zatvaranja u

---

¹⁹ Andersen, C.: Has the Cruise Industry Been Hit by the Perfect Storm?, Company Debt, 2022., URL: <https://www.companydebt.com/features/covid-19-effects-on-cruise-industry/> (17.02.2023.)

²⁰ Ibid

Velikoj Britaniji u ožujku 2020. godine, prihodi kruzera su drastično pali, a na slici 6. je prikazan pad godišnjih prihoda, koji su bili čak više od 70%, tri najveće kompanije u industriji krstarenja.²¹

Slika 6.: Prihodi tri najveće kompanije u industriji krstarenja u 2019. i 2020. godini

Izvor: Andersen, C.: Has the Cruise Industry Been Hit by the Perfect Storm?, Company Debt, 2022., URL: <https://www.companydebt.com/features/covid-19-effects-on-cruise-industry/> (17.02.2023.)

Kako bi održali svoje poslovanje, mnoge kompanije za krstarenje su odlučile ponuditi bonus kredite (do 125% iznosa rezervacije) umjesto povrata gotovine za klijente čija su putovanja otkazana zbog pandemije. To je pomoglo zadržati gotovinu u blagajni kompanija, s procijenjenim 76% putnika koji su radije odlučili uzeti kredit za buduća putovanja nego dobiti povrat novca. Unatoč neizvjesnosti oko toga kada će kruzери ponovno moći dignuti svoja sidra, čini se da među dosadašnjim putnicima još uvijek postoji želja za krstarenjem. Istraživanje Međunarodnog udruženja Cruise Lines pokazalo je da će 82% prethodnih kupaca vjerojatno rezervirati krstarenje za svoj sljedeći odmor, iako će možda biti teže uvjeriti one koji prvi put dolaze na krstarenje.²²

U pokušaju a ponovno uspostave povjerenje turista i pokažu da su krstarenja održiva tijekom pandemije, neke su kompanije pokrenule tzv. „krstarenja do nigdje“. Na prvom od tih

²¹ Andersen, C., op.cit.

²² Ibid

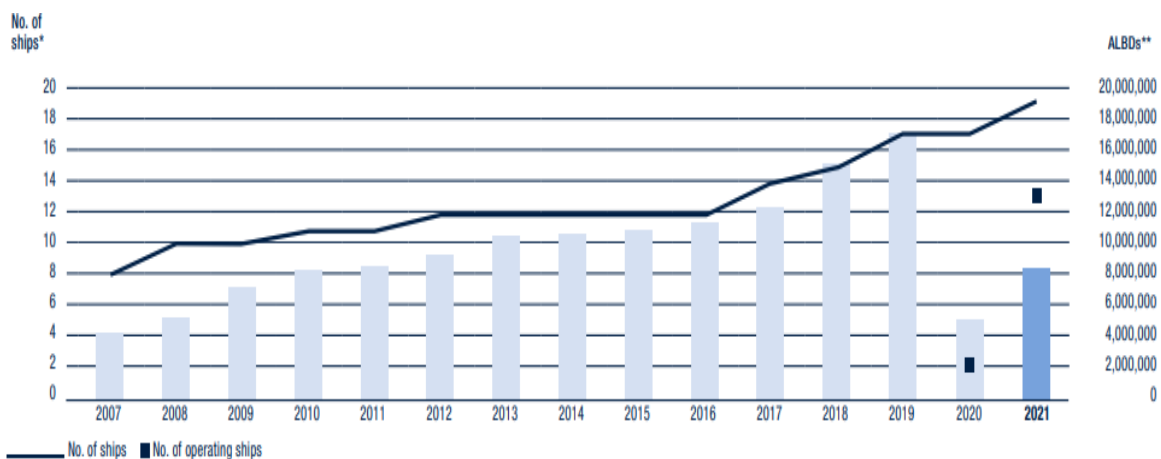
krstarenja putnicima nije bilo dopušteno iskrcavanje i bili su podvrgnuti strogim mjerama. U područjima gdje su lokalne vlasti dopuštale, putnici su se mogli iskrcati, ali su morali ostati zajedno kao grupa. Iako su krizing kompanije bile uvjerene da navedeni koncept funkcionira, istina je da su se ta putovanja odvijala sa samo 60% broja putnika prije pandemije, a taj mali broj putnika dugoročno dovodi kompanije do gubitaka, a ograničenje tih osobnih sloboda je nedvojbeno naštetilo potražnji mnogih ljudi za krstarenjem.²³

Istina je da je oporavak industrije krstarenja povezan sa globalnim uspjehom uvođenja cijepjenja. Kao što je slučaj s mnogim turističkim i ugostiteljskim tvrtkama, realni izgledi za održivi oporavak su samo stavljanje pandemije pod kontrolu. Uz pandemiju, industrija krstarenja se također bori sa vraćanjem svog ugleda koji je narušen u posljednjih nekoliko godina jer su krizing kompanije okrivljene za poticanje štetnog prekomjernog turizma u destinacijama poput Venecije, Barcelone i Dubrovnika.²⁴ U nastavku će biti predstavljena analiza poslovanja brodarske kompanije – krizing kompanije MSC Cruises

3.3. Poslovanje kompanije MSC Cruises

Kapacitet, odnosno broj raspoloživih brodova i operativnih brodova kompanije, u razdoblju od 2007. do 2021. godine je prikazan grafikonom 2.

Grafikon 2.: Broj raspoloživih brodova i operativnih brodova kompanije u razdoblju od 2007. do 2021. godine

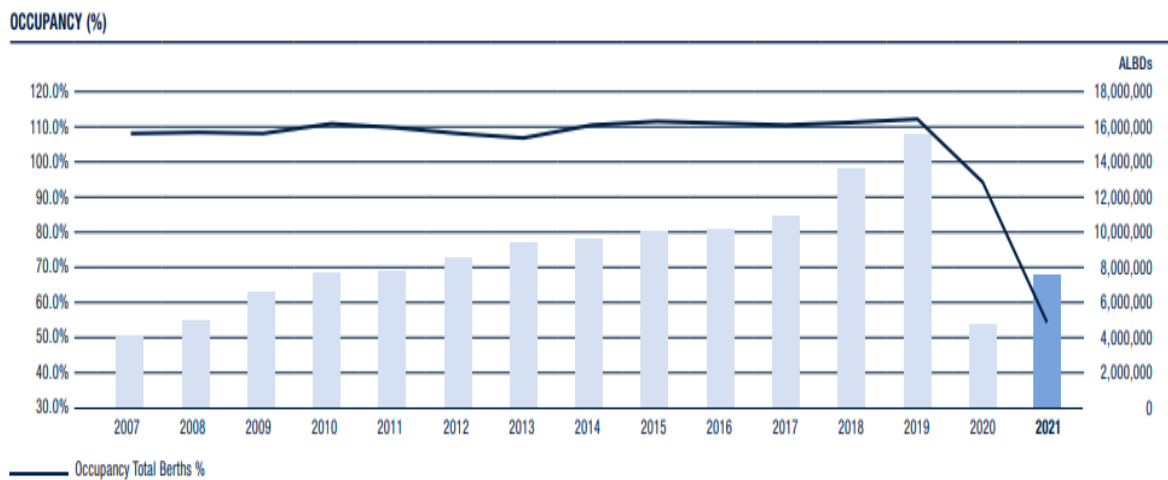
Izvor: MSC Cruises: Annual Report 2021, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Assets/A-R-2021.pdf> (18.02.2023.)

²³ Andersen, C., op.cit.

²⁴ Ibid

Popunjenost brodova u razdoblju od 2007. do 2021. godine prikazuje grafikon 3.

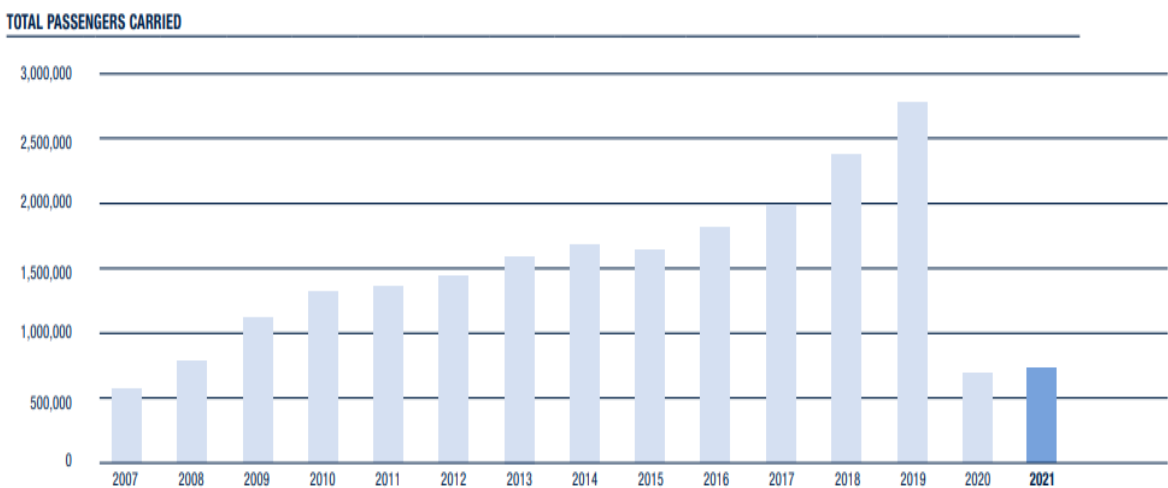
Grafikon 3.: Popunjenost brodova (u %) u razdoblju od 2007. do 2021. godine

Izvor: MSC Cruises: Annual Report 2021, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Assets/A-R-2021.pdf> (18.02.2023.)

U grafikonu 4. je prikazano kretanje ukupnog broja prevezenih putnika u kompaniji MSC Cruises u razdoblju od 2007. do 2021. godine.

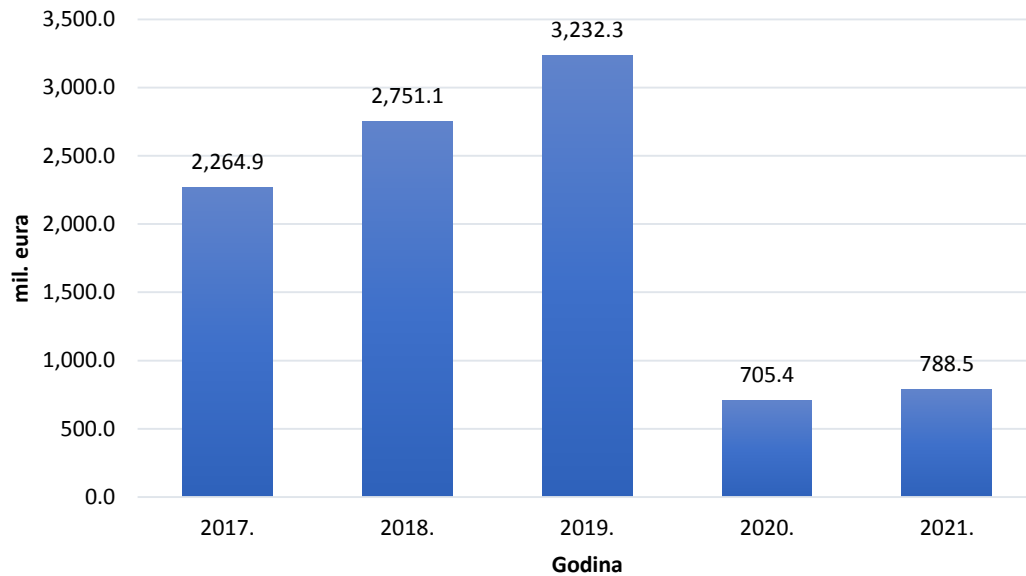
Grafikon 4.: Kretanje ukupnog broja prevezenih putnika u razdoblju od 2007. do 2021. godine

Izvor: MSC Cruises: Annual Report 2021, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Assets/A-R-2021.pdf> (18.02.2023.)

Do pojave globalne pandemije Covid-19, ukupni prihod broderske kompanije MSC Cruises je imao pozitivan trend, odnosno rasli su, međutim pandemija je navedeno drastično promijenila iako je već 2021. godina pokazala polagane znakove oporavka.

Grafikon 5.: Kretanje ukupnih prihoda kompanije MSC Cruises (u mil. eura)

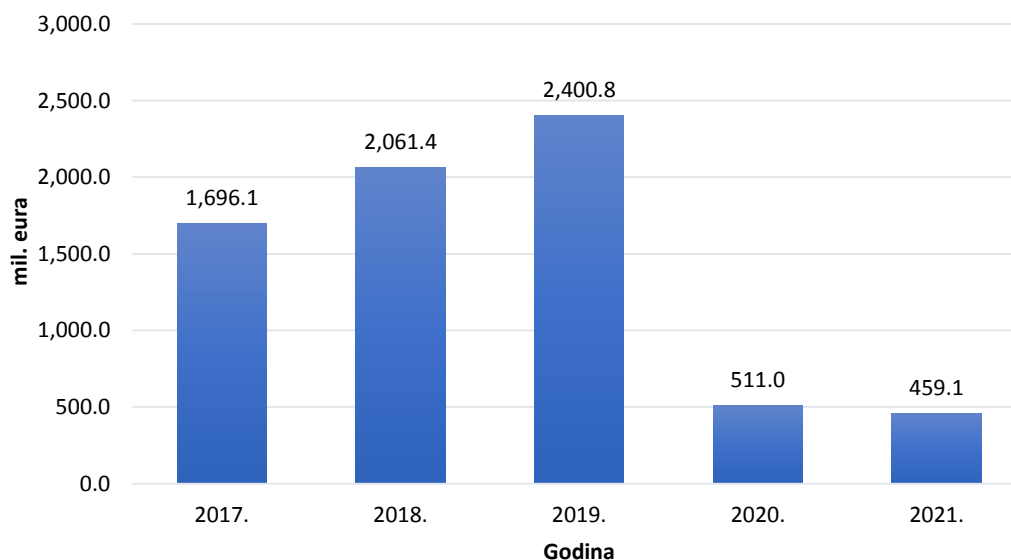

Izvor: izrada autora prema podacima MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)

Kao što se može uočiti iz grafikona 5., globalna pandemija Covid-19 je izrazito negativno utjecala na prihode kompanije koji su se u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu, smanjili za gotovo 80%. Prijašnje razdoblje, od 2017. do 2019. godine, je imalo pozitivan trend, prihodi su rasli, i da se nije pojavila pandemija, navedeni trend bi se sigurno nastavio i u 2020. i 2021. godini.

Kretanje prihoda od putničkih karata je prikazano grafikonom 6.

Grafikon 6.: Kretanje prihoda od putničkih karata u razdoblju 2017. do 2021. godine (u mil. eura)

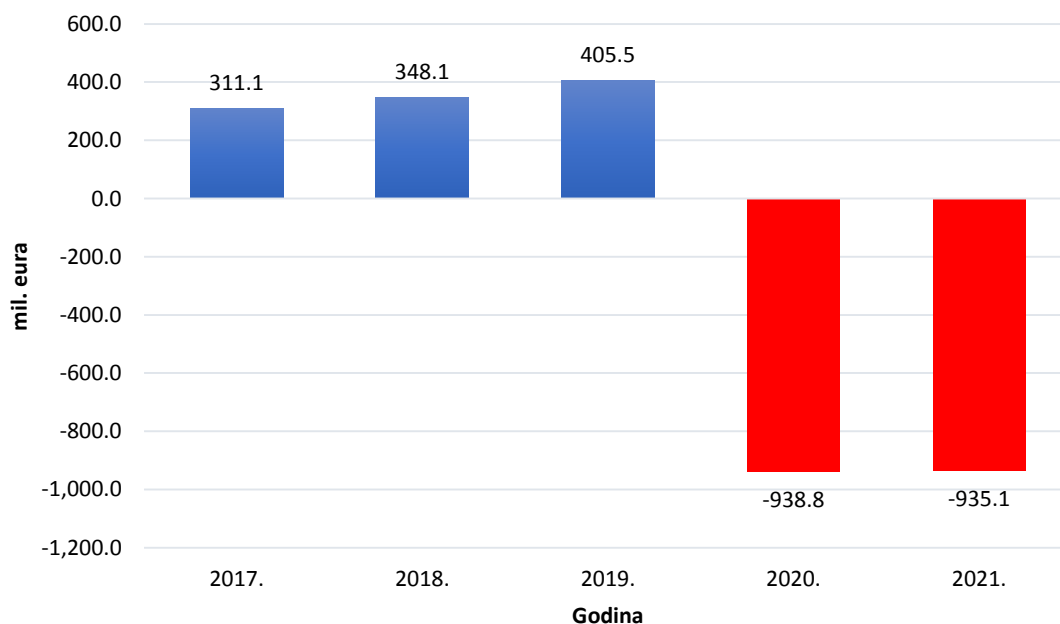

Izvor: izrada autora prema podacima MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)

Situacija kretanja prihoda od putničkih karata u razdoblju od 2017. do 2021. godine je ista kao i situacija u prethodnom grafikonu. Dakle, prihodi od putničkih karata u 2020. godini su gotovo 80% manji u odnosu na 2019. godinu, međutim smanjenje prihoda od putničkih karata se nastavilo i u 2021. godini i u 2021. godini su prihodi bili manji za 11% u odnosu na 2020. godinu.

Ono što je cilj svake kompanije je uspješno poslovanje. Uspješno poslovati se prvenstveno promatra kroz ostvarenje profita, odnosno dobiti, a grafikon 7. prikazuje kretanje dobiti/gubitka kompanije MSC Cruises u razdoblju od 2017. do 2021. godine.

Grafikon 7.: Kretanje dobiti/gubitka kompanije MSC Cruises u razdoblju 2017. do 2021. godine (u mil. eura)

Izvor: izrada autora prema podacima MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)

Smanjenje prihoda, koje je prikazano u prethodnim grafikonima, utjecalo je na negativan rezultat poslovanja, odnosno gubitak u 2020. i 2021. godini.

U tablicama u nastavku je prikazana horizontalna i vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka u razdoblju 2019. do 2021. godine.

Tablica 1.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka u razdoblju 2019. do 2021. godine

	2019. (mil. eura)	2020. (mil. eura)	Δ 2020./2019. (mil. eura)	% Δ	2021. (mil. eura)	Δ 2021./2020. (mil. eura)	% Δ
UKUPNI PRIHODI	3.232	705	-2.527	-78,18	789	83	11,78
UKUPNI RASHODI	2.689	1.502	-1.187	-44,14	1.570	68	4,53
DOBIT ILI GUBITAK	406	-939	-1.344	-331,52	-935	4	0,39

Izvor: izrada autora prema podacima MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)

Kao što se može uočiti iz tablice 1., ukupni prihodi su u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu smanjeni za 78,17%, no u 2021. godini pokazuju znakove oporavka i povećani su u odnosu na 2020. godinu za 11,78%.

Ukupni rashodi u 2020. godini su smanjeni u odnosu na 2019. godinu za 44,14% što je manje nego što su se smanjili ukupni prihodi u 2020. u odnosu na 2019. godinu. U 2021. godini su ukupni povećani za 4,53% u odnosu na 2020. godinu.

Pandemijske godine u kojoj su drastično smanjeni prihodi utjecale su na rezultat, odnosno uspješnost poslovanja. U 2019. godini je kompanija ostvarila dobit od 406 milijuna eura te u 2020. godini gubitak od 939 milijuna eura, što je u 2020. godini za 331,52% manje u odnosu na 2019. godinu. Gubitak je u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu nešto manji, za 0,39%.

Vertikalna analiza prihoda i rashoda, odnosno računa dobiti i gubitka MSC Cruises prikazana je u tablici 2.

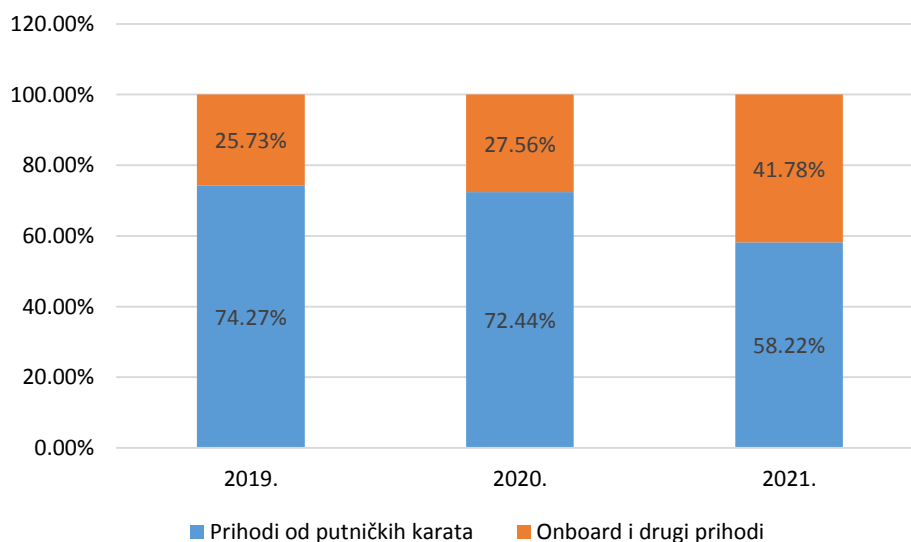
Tablica 2.: Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka u razdoblju 2019. do 2021. godine

	2019. (mil.eura)	%	2020. (mil.eura)	%	2021. (mil.eura)	%
Prihod od putničkih karata	2.401	74,27	511	72,44	459	58,22
Onboard i drugi prihodi	832	25,73	194	27,56	329	41,78
UKUPNI PRIHODI	3.232	100,00	705	100,00	789	100,00
Poslovni rashodi	2.689	95,32	1.502	91,09	1.570	88,64
Ostali rashodi	132	4,68	147	8,91	201	11,36
UKUPNI RASHODI	2.821	100,00	1.649	100,00	1.772	100,00

Izvor: izrada autora prema podacima MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)

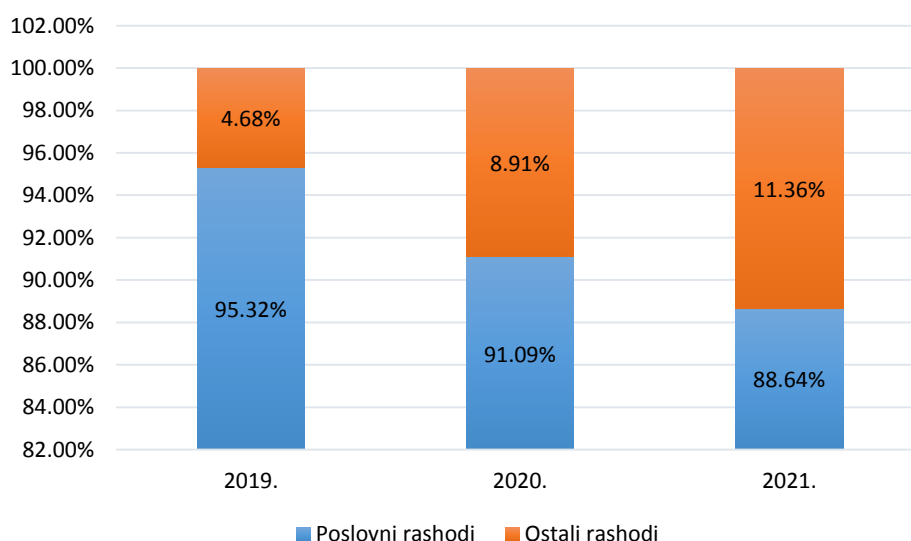
U strukturi prihoda, kao što se može vidjeti iz grafikona 8., većinu, odnosno više 2/3 prihoda u 2019. i 2020. godini su činili prihodi od putničkih karata, a nešto manje od 1/3 onboard i drugi prihodi. Struktura se u 2021. godini promijenila, te su prihodi od putničkih karata činili 58,22% (smanjili su udio za gotovo 15%), a onboard i drugi prihodi su činili 41,78% ukupnih prihoda.

Grafikon 8.: Struktura ukupnih prihoda kompanije MSC Cruises u razdoblju 2019. do 2021. godine

Izvor: izrada autora prema podacima MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)

Grafikonom 9. je prikazana struktura ukupnih rashoda kompanije MSC Cruises u razdoblju 2019. do 2021. godine

Izvor: izrada autora prema podacima MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)

Kao što se može vidjeti iz grafikona 9., u ukupnim rashodima većinski udio imaju poslovni rashodi, iako se oni u promatranom razdoblju smanjuju pa tako od udjela 95,32% u 2019. godini u 2021. godini imaju udio od 88,64%, a što je odraz specifične pandemijske situacije koja je uzrokovala probleme u poslovanju u cijelom svijetu.

4. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji pružaju uvid u stvarno stanje i poslovanje kompanije jer daju podatke o imovini, obvezama, kapitalu, prihodima i rashodima (financijskim rezultatima) i novčanim tokovima kompanije. Omogućuju uvid u stvarno stanje i poslovanje kompanije, a analiza financijskih izvještaja najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja budući da se iz različitih pokazatelja izračunatih na temelju podataka iz financijskih izvještaja može zaključiti da li kompanija dobro posluje, da li je likvidna, kolika je zaduženost i da li je poslovanje ekonomično, rentabilno te, u konačnici, profitabilno. Brojni su postupci i metode koje se koriste u financijskoj analizi poslovanja kompanije.

U radu je predstavljena kompanija MSC Cruises te analiza poslovanja iste. MSC Cruises je treća najveća kompanija za krstarenja te je lider u Europi, Južnoj Americi, regiji Zaljeva i Južnoj Africi. Također su najbrže rastući globalni brend krstarenja sa snažnom prisutnošću na tržištu Kariba, Sjeverne Amerike i Dalekog istoka. Sjedište joj je u Ženevi. Iako je industrija krstarenja u zadnjem desetljeću bila najbrže rastuća industrija u turističkoj industriji, globalna pandemija Covid-19, koja je promijenila cjelokupni način života i rada u svijetu, negativno je utjecala i na poslovanje kompanije MSC Cruises. Dakle, pozitivan trend u industriji krstarenja je u 2020. godini prekinut. Iako se predviđalo da će u 2020. godini više od 32 milijuna putnika ići na krstarenje, a u 2019. godini ih je bilo preko 29 milijuna, Covid-19 je sve promijenio i u 2020. godini je bilo samo 5,8 milijuna putnika u svijetu na krstarenju. Dakle, pandemija Covid-19 potpuno je uništila industriju krstarenja, a analiza poslovanja kompanije MSC Cruises je potvrdila navedeno.

Do pojave globalne pandemije Covid-19, ukupni prihod broderske kompanije MSC Cruises je imao pozitivan trend, odnosno rasli su, međutim pandemija je navedeno drastično promijenila iako je već 2021. godina pokazala polagane znakove oporavka. Prihodi kompanije su se u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu, smanjili za gotovo 80%. U razdoblju od 2017. do 2019. godine su rasli prihodi, trend je bio izrazito pozitivan, i da se nije pojavila pandemija, navedeni trend bi se sigurno nastavio i u 2020. i 2021. godini. Ono što je cilj svake kompanije je uspješno poslovanje. Uspješno poslovati se prvenstveno promatra kroz ostvarenje profita, a na navedeno je također utjecaj pandemije bio izuzetno negativan. Do 2019. godine kompanija je uspješno poslovala, profit je iz godine u godinu rastao, da bi se to drastično promijenilo u 2020. i 2021. godini zbog drastičnog smanjenja prihoda, a što je uzrokovano pandemijom, te je kompanija u 2020. i 2021. godini poslovala s gubitkom.

LITERATURA

KNJIGE:

1. Belak, V.: Menadžersko računovodstvo, RRIF plus, Zagreb, 1995.
2. Žager, K. et.al.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, 2008.

IZVORI SA INTERNETA

1. Andersen, C.: Has the Cruise Industry Been Hit by the Perfect Storm?, Company Debt, 2022., URL: <https://www.companydebt.com/features/covid-19-effects-on-cruise-industry/> (17.02.2023.)
2. Fernando, J.: Profit and Loss Statement Meaning, Importance, Types, and Examples, Investopedia, 2022., URL: <https://www.investopedia.com/terms/p/plstatement.asp> (10.02.2023.)
3. Hayes, A.: Cash Flow Statement: How to Read and Understand It, Investopedia, 2022., URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/cashflowstatement.asp> (10.02.2022.)
4. MSC Cruises, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Cruise-Destinations/Mediterranean.aspx> (15.02.2023.)
5. MSC Cruises: Annual Report 2021, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Assets/A-R-2021.pdf> (18.02.2023.)
6. MSC Cruises: Annual Reports, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Annual-Reports.aspx> (19.02.2023.)
7. MSC Cruises: Destinations, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Cruise-Destinations/> (15.02.2023.)
8. MSC Cruises: MSC World Europa, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/Discover-MSC/Cruise-Ships/MS-World-Europa.aspx> (15.02.2023.)
9. MSC Cruises: Our company, URL: <https://www.msccruises.com/en-gl/About-MS.aspx> (15.02.2023.)
10. MSC Cruises: Our cruise ships, URL: <https://www.msccruises.ie/our-cruises/ships> (15.02.2023.)

11. Statista: Number of ocean cruise passengers worldwide from 2009 to 2021 (in millions), URL: <https://www.statista.com/statistics/385445/number-of-passengers-of-the-cruise-industry-worldwide/> (17.02.2023.)
12. Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, URL: <https://www.scribd.com/document/132655142/Primjena-Analize-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Kljucnih-Financijskih-Pokazatelja> (13.02.2023.)
13. Zakon o računovodstvu, Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, URL: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> (10.02.2023.)

POPIS SLIKA

Slika 1.: Brod kompanije MSC Cruises	10
Slika 2.: Brodovi iz flote MSC Cruises	11
Slika 3.: MSC World Europa	12
Slika 4.: MSC Fantasia	13
Slika 5.: Destinacije MSC Cruise-a	14
Slika 6.: Prihodi tri najveće kompanije u industriji krstarenja u 2019. i 2020. godini	17

POPIS SHEMA

Shema 1.: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja.....	6
---	---

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.: Kretanje broja putnika na oceanskim krstarenjima diljem svijeta od 2009. do 2021. godine (u milijunima)	15
Grafikon 2.: Broj raspoloživih brodova i operativnih brodova kompanije u razdoblju od 2007. do 2021. godine.....	18
Grafikon 3.: Popunjenost brodova (u %) u razdoblju od 2007. do 2021. godine	19
Grafikon 4.: Kretanje ukupnog broja prevezenih putnika u razdoblju od 2007. do 2021. godine.....	19
Grafikon 5.: Kretanje ukupnih prihoda kompanije MSC Cruises (u mil. eura).....	20
Grafikon 6.: Kretanje prihoda od putničkih karata u razdoblju 2017. do 2021. godine (u mil. eura)	21
Grafikon 7.: Kretanje dobiti/gubitka kompanije MSC Cruises u razdoblju 2017. do 2021. godine (u mil. eura).....	22
Grafikon 8.: Struktura ukupnih prihoda kompanije MSC Cruises u razdoblju 2019. do 2021. godine.....	24

POPIS TABLICA

Tablica 1.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka u razdoblju 2019. do 2021. godine.....	22
Tablica 2.: Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka u razdoblju 2019. do 2021. godine.....	23